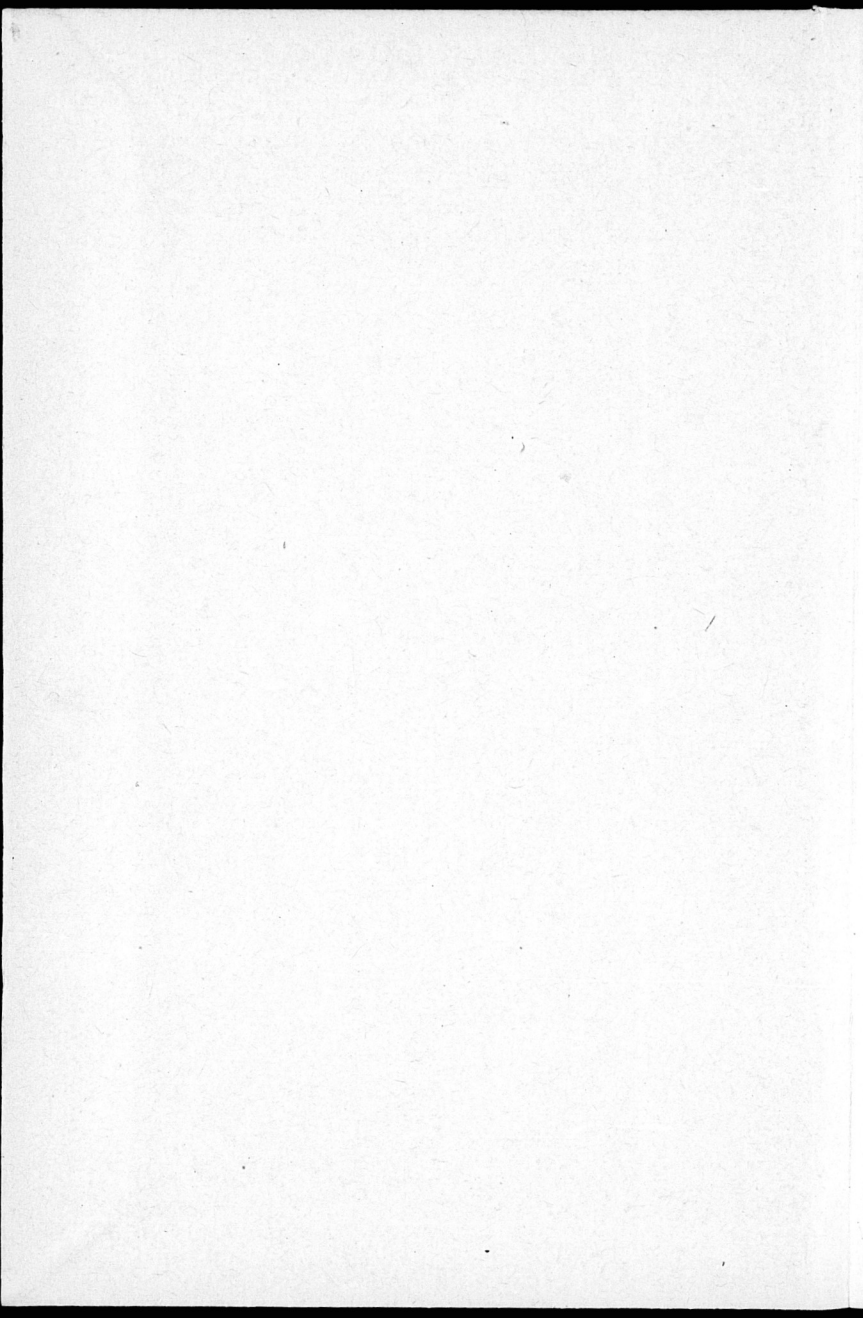
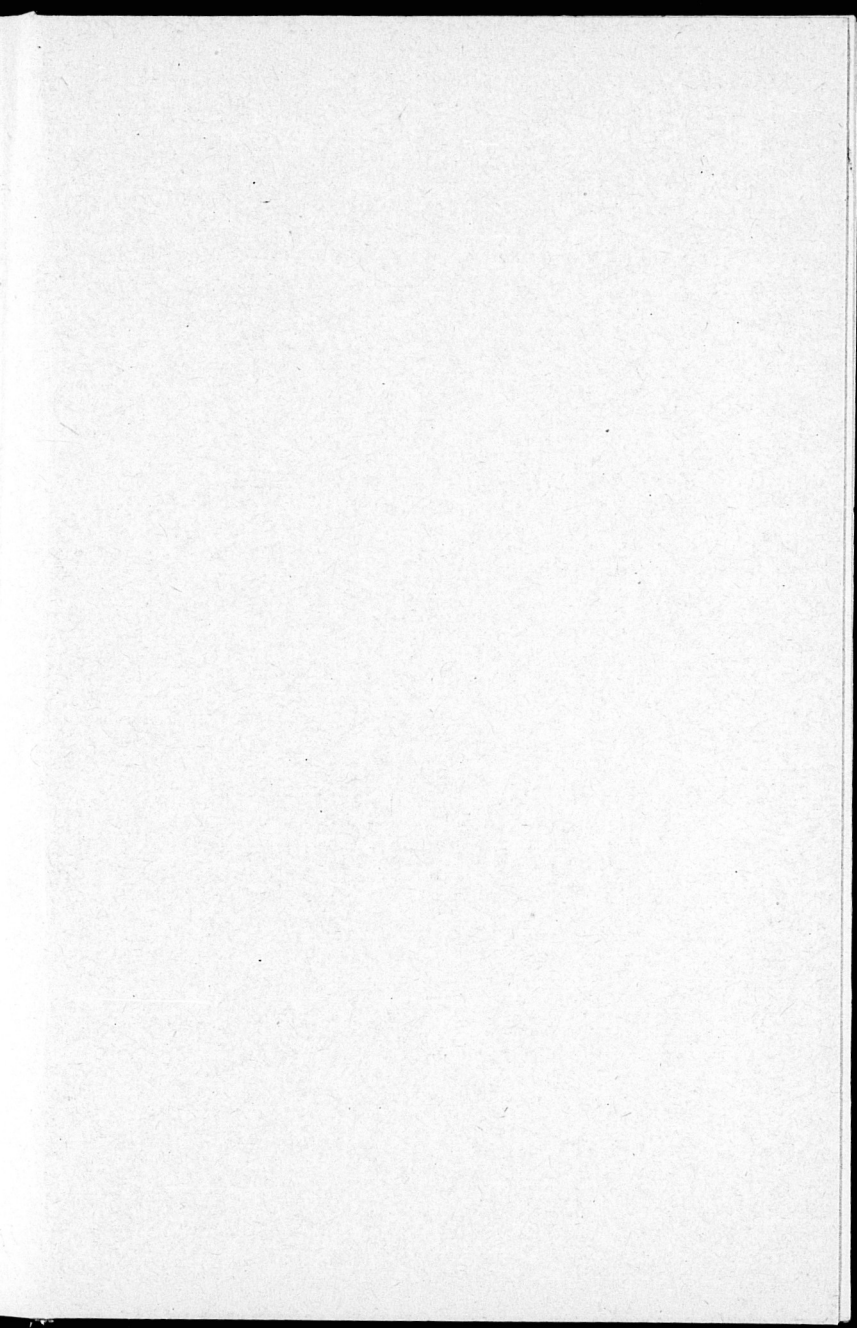

C
2738

BIBLIOTHEEK UNIVERSITEIT UTRECHT

3088 232 2

C 2730

C

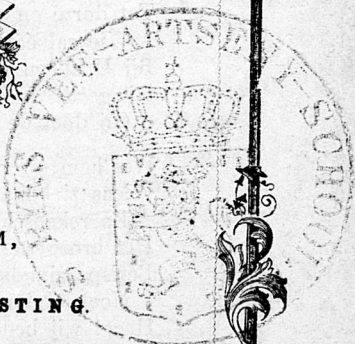
No. 2738

g e 2738

NEDERLANDSCH
GODSDIENSTIG TRAKTAAT-GENOOTSCHAP.

N°. 529.

DE RUNDERPEST.

AMSTERDAM,
GEDRUKT BIJ
METZLER & BASTING.

1866.

C

2738

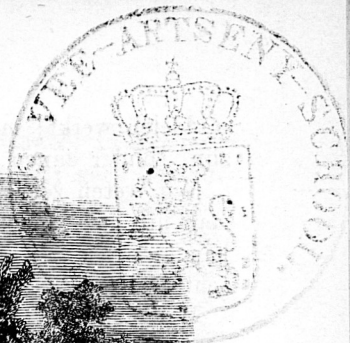
B E D E Z A N G .

WIJZE: Ps. 36, Herv. Bundel.

De Heer is God, een eenig Heer!
De Heer is God, en niemand meer!
Erkent het, alle volken!
Van waar de zon in 't oosten blinkt,
Tot waar ze in 't westen nederzinkt,
In 't rood der avondwolken.
De Heer is God, de Heer regeert!
Jehova, die het licht formeert,
En 't donker op doet komen.
Door Hem is alles wat bestaat,
Hij maakt den vrede en scheidt het kwaad;
Verheerlijkt Hem, gij vromen!

Zoo maar de Heer zijn stemme gaf:
«Gij heemlen, drupt van boven af!
«Gij wolken, vloeit van zegen!
«Gij aarde, ontsluit uw zwangren schoot,
«Schiet uit in overvloed van brood!»
Wie houdt den wasdom tegen?
Maar als zijn hand het vruchtbaar veld
Tot dorre en zoute landen stelt,
Wie zal één halm doen groeijen?
Bij U alleen is alle magt;
Gij gordt de koningen met kracht,
Gij doet de volken bloeijen!

Wee hem, wiens hart den ootmoed mist,
Wiens ziel met zijn Formeerder twist,
En rekenschap durft vragen;
Het broze werk van leem en zand
Berispe zijn boetseerders hand,
Noch onderneem te klagen.
Heer! wij bedekken 't aangezigt,
Wij sluiten onze lippen digt,
Wij moeten nederknielen:
Verhoog, verneder naar uw wil,
Wij zwijgen onderworpen stil,
Wij offren onze zielen.

DE RUNDERPEST.

WAARDE LANDGENOOTEN!

Laat ons, bij het aanhouden van deze bezoeking, een mannelijk, een godvruchtig, een goed hollandsch woord tot elkander spreken.

Van waar komt zij?

Hierover behoeven wij niet lang te praten. Onzer aller innige overtuiging zegt: „Van boven! van God! Hij beschikt alle dingen; van Hem komen beide het goede en het kwade.”

Voorzeker. Het zijn onze vrienden niet, het zijn slechte vaderlanders, die ons dit zouden willen doen vergeten.

Wij weten zeer wel, dat de almachtige God door

middelen werkt; maar ook, dat er geene middelen zijn, zonder zijnen wil.

Wij weten zeer wel, dat in zijne schepping het een uit het andere voortkomt en alles te zamen hangt; maar dit neemt niet weg, dat zijne hand achter alles is.

Wij gelooven in de Voorzienigheid Gods. Wij gelooven in de Godsregeering. Al wat is, is door God. Al wat leeft en zich beweegt, leeft en beweegt zich in Hem. Indien Hij niet leefde en zich bewoog, niets zou leven of zich bewegen. En wij gelooven, dat Zijn leven zorgen en waken, Zijn zich bewegen onderhouden en regeeren is.

Met korte woorden. Had God niet gewild dat de runderpest in ons midden zou heerschen, zij zou niet verschenen zijn. Maar nu heeft Hij het gewild, en wij hebben ze. Ook zullen wij haar hebben, zoo lang het Hem behaagt, en geen oogenblik langer. Doch ook dit is onze heilige overtuiging: „Gods wil is geen redelooze willekeur. Gods wil is Heilige Wijsheid en Liefde.” En met de hooge denkbeelden, die wij van deze hebben, kunnen wij de toezending dezer bezoeking zeer wel overeen brengen.

Waarom komt zij?

Heilige wijsheid en liefde spaart de tuchtroede niet. Heilige wijsheid en liefde oefent en loutert door beproevingen.

Heilige wijsheid en liefde spaart de tuchtroede niet. Of zou in het tegenwoordig Nederland van geen tuchtroede meer sprake mogen zijn? Zouden wij aan de tucht zijn ontwassen? de roede niet meer verdienen? Hierover

zullen wij eens gaan denken, wanneer in ons midden geen ongeloof, geen hoogmoed, geen lichtzinnigheid en geen ondankbaarheid meer wezen zullen. Als wij van geen dronkenschap of ontucht, geen moord of doodslag, geen haat of nijd, geen leugen of bedrog meer hooren zullen. Als niemand meer een dief in zijn nering wezen zal, en de kerken wat meer bezet zullen zijn dan de kroegen. Nu het is zoo als het is, zullen wij onze oogen nederslaan en zeggen: „God doet ons geen onrecht als Hij toorn over ons brengt.”

Maar gij zegt: „Er is onder ons ook nog veel goeds.” Welnu! aan dat goeds kan de beproeving niet dan goed doen. Heilige Wijsheid en Liefde oefent en loutert door beproevingen. Zij reinigen, sterken, vermeederen al wat goed is. Zij stellen het te werk. Zij doen er in wassen en toenemen. „Het is mij goed,” zegt een David, „dat ik verdrukt ben geweest.” En wat mensch, in wien iets goeds was voor den Heer, heeft na verdrukking niet hetzelfde moeten verklaren? Wat in de gevolgen voor personen zoo heilzaam is, is het evenzoo voor volkeren; mits zij slechts weten, hoe zich onder de verdrukking te gedragen. Dit is dan ook op dit oogenblik de groote vraag: Hoe behooren wij ons er onder te gedragen?

Laat ons elkander op de volgende vereischten opmerkzaam maken.

Algemeene verootmoediging,
Geloovige onderwerping,
Trouwe plichtbetrachting,
Blijmoedig Godsvertrouwen.

1. Algemeene verootmoediging.

Ik noem algemeene verootmoediging, die, waardoor elk tot zich zelve inkeert, zich met zich zelve bezig houdt, en veegt voor zijne eigene deur. Het is hier de vraag niet om elkander te beschuldigen, elkander te verwijten. De overtuiging dat God niet onrechtvaardig is, wanneer hij toorn over ons brengt, voegt ons allen evenzeer. Een iegelijk onzer behoort er zich diep van te doordringen; behoort er zich ernstig door te laten bepalen bij hetgeen aan zijne dankbaarheid, aan zijne gehoorzaamheid, aan zijne naauwgezetheid, aan zijn deugd en godsvrucht ontbreekt. Hij getroostte het zich niet, noch achte het weinig; want het is veel, ook bij de uitnemendsten onzer. Hij belijde het met schaamte voor zijnen God, en zij boetvaardig en begeere zich te beteren onder inroeping van die Genade en Geest, die in den naam des Heilands niets te vergeefs ingeroepen worden. Het is niet genoeg, het is niets anders dan verfoeilijke hoogmoed deze goede dingen aan anderen toe te wenschen, ze van God te bidden voor hen die ze meer dan wij, die ze vooral behoeven. Zij passen ons allen. Die dit ontkent of weigert te gevoelen, doet wat hij kan om Gods oordeelen te tarten, en de bezoeking over zijn vaderland te verlengen.

2. Geloovige onderwerping.

Dit is de onderwerping — niet der gebondene handen: „Het is niet anders? wat zouden wij er tegen doen?” maar der gebogen knieën: „Wat God doet is welgedaan. Zouden wij het goede van den Heer ontvangen en het kwade niet ontvangen?”

Och of deze onderwerping den algemeenen geest bij de algemeene ramp mocht kenmerken! Dat zij, op welke proeven ook gesteld of nog te stellen, volharden mocht in geloof en geduld. Dat zij steeds in voorbeeldige mate het deel moge zijn van die geliefde landgenooten, die het eerst en het meest door deze zware beproeving getroffen worden; maar dat zij ook waarlijk niet moge ontbreken aan de velen, die hoe veel of weinig dan ook in hare gevolgen deelen. Daar deze onderwerping niet is naar de mate van het leed, maar naar de mate des geloofs, zou het wel kunnen gebeuren dat zij minder beproefden moeielijker viel dan zwaar bezochten; zou het kunnen beleefd worden dat menig welgesteld burger, die slechts zijn vleesch wat duurdere moest maar ook konde betalen, luider klaagde dan het niet zoo wel gesteld gezin, dat er zich geheel van spenen moest; dat hij zijne dagelijks wederkeerende kwelling zelfs moeielijker kon verzetten, dan gindsche veehouder het uitsterven van zijn geheelen stal, gindsche weduwe het verlies van haar eenig koebeest. Maar dit zou schande zijn.

3. Trouwe plichtbetrachting.

Het tegenovergestelde van onverantwoordelijke lijdelijkheid.

Het is niet alleen om onze lijdzaamheid op de proef te stellen, dat God rampen zendt; ook onze werkzaamheid. Hij vraagt ons niet slechts: „Hoe zult gij dit opnemen?” Maar ook: „Wat zult gij nu doen?” En zoo Hij ons in staat stelt iets te kunnen doen, of slechts te beproeven, om de ramp te stuiten, te lenigen, te boven te komen, — het maakt eene groote verantwoordelijkheid.

Een algemeene ramp stelt een algemeene taak. De Regeering moet het hare, de deskundigen moeten het hunne doen; maar allen moeten medewerken; elk moet zijn hulp en zijne gaven voor het algemeene welzijn ten beste hebben, en tot opoffering — van eigen inzicht — zoowel als belangen bereid zijn. Is dit God bestrijden? Neen het is zijn wil, het is de plicht der liefde doen.

Mijne lieve landgenooten! laat ons toch niet, uit een opgedrongen vrees om God te bestrijden, vervallen in het blijkbaar kwaad van den Heere onzen God te verzoeken!

Niets is gewisser dan dat God ons deze veepest heeft toegezonden, dat zij van Boven komt. Maar niets is blijkbaarder dan dat deze veepest zeer besmettelijk is, dat zij zich van beest tot beest voortplant, en ook door menschen, zelfs door levenlooze voorwerpen van den eenen stal tot den anderen wordt overgebracht. Zoo heeft God gewild dat deze Veepest zijn zoude. De mensch heeft oogen om dit te zien; heeft verstand om zijn gedrag overeenkomstig deze opmerking te regelen; is in staat voorzorgen te gebruiken en maatregelen te nemen, die door deze opmerking aan de hand worden gedaan. Zoo heeft God gewild dat de Mensch zijn zoude. Zou nu de mensch het voor God kunnen verantwoorden, indien hij met vadzige traagheid of stugge mistroostigheid zijn voorrecht miskende of ongebruikt liet? Gewisselijk niet. En hij zondigt, hij maakt zich aan onverantwoordelijk plichtverzuim schuldig, hij verzoekt God, indien hij bevonden wordt moedwillig een enkelen maatregel te verzuimen, dien hij nemen kon om de zoo vree-

selijke plage, althans door zijn toedoen, niet verder uit te breiden.

En wat van de maatregelen van voorzorg geldt, geldt ook van de middelen, die beproefd kunnen worden ter genezing. Ook deze zijn van God. Wel mag men het omkeeren en zeggen: „Zouden wij het kwade van God ontvangen en het goede niet ontvangen?”

Mijne landgenooten! de geest van lichtzinnig ongeloof, die met Gods kastijdingen spot, van hoogmoedig zelfbetrouwen, dat, bij een plichtmatig inspannen van menschelijke krachten en aanwenden van aangewezen middelen, God buiten de rekening laat, is een vloek voor het land. Maar deze geest zal tot het uiterste gedreven worden, zoo dikwijls hij, in plaats van eene geloovige onderwerping, die tot trouwe plichtbetrachting in staat stelt, eene doffe lijdelijkheid tegenover zich vindt, die, den naam van God misbruikende, niet alleen eigene belangen onverantwoordelijk verwaarloost, maar ook die van anderen liefdeloos in de waagschaal stelt.

Haar sombere berusting is geen

4. Blijmoedig Godsvertrouwen.

En dit, ook te midden van de nijpendste beproevingen, moet toch altijd op het gelaat van godvruchtigen te lezen staan.

Het sta te lezen op ons gelaat, het ruste in ons hart, o mijne landgenooten! Kweeken wij het aan, onder gebed en dankzegging!

Die God, „in wiens toorn een oogeblik, in wiens goedgunstigheid een leven is,”

Die God, die ons nog zoo veel goeds te genie-

ten geeft in dit goede land, — (met wien uwer naburen zoudt gij willen ruilen?)

Die God, die ook door zijne kastijdingen toont dat Hij ons niet vergeet, maar zich aan ons laat gelegen liggen,

Die God, die dit dierbaar Nederland uit zoo menigen nood gered, door zoo menig bangen tijd liefderijk heen geholpen heeft,

heeft er recht op, en Hij zal het niet beschamen.

Zijn liefde is groot, en zijn macht niet kleiner dan zijne liefde.

Is het nu avond, en eene donkere, mogelijk lange nacht op handen. . . . Het kan ook anders zijn. En zeker is de ure alreede bepaald, waarin het weder licht zal worden, de morgenstond, wiens blijd „gejuich” het bang „geween” vervangen zal. (Ps. 30.)

Rampzalig hij, die U weêrstaat,
Dien Gij te schande worden laat,
En ver van U doet zwerven
Met d' afgod, daar zijn ziel aan kleeft,
Die hem geen troost in 't leven geeft,
En hooploos weg doet sterven.
Maar zalig 't volk, dat U erkent,
Dat Gij verlost hebt uit de ellend,
En op uw pad doet treden;
Zij wandlen, Heer! in 't vrolijk licht,
Geen schaamte dekt hun aangezigt,
Tot in alle eeuwigheden.

Treed toe en spreek, gij dwaas geslacht!
Dat al uw heil van de aarde wacht,
En aan dit slijk blijft kleven;
Die u van 's werelds vloek beklaagt,
Maar godheên in uw boezem draagt,
Die geen verlossing geven:
Treedt toe, spreekt uit, beraadslaagt zaâm;
Is daar op aarde een andre naam;
Waar uit ge uw troost kunt lezen?
«Ik ben een Heiland,» spreekt de Heer;
«Ik ben het, Ik, en niemand meer,
«Ik ben en zal het wezen.»

Vloeit tot Hem zamen, Adams kroost!
Daar is één God, één Heil, één Troost,
Wien allen zoeken zouden.
Buig, buig u neder, alle knie!
Dat elke tong Hem hulde biê!
Aanbidt en wordt behouden!
Treedt toe, spreekt uit, betuigt en zegt:
In Hem is sterkte, in Hem is regt,
Tot Hem zal alles komen;
Den God, die 't zondenjuk verbreekt,
Den God, die van genade spreekt
In 't hart van alle vromen!

ten geeft in dit goede land, — (met wien uwer naburen zoudt gij willen ruilen?)

Die God, die ook door zijne kastijdingen toont dat Hij ons niet vergeet, maar zich aan ons laat gelegen liggen,

Die God, die dit dierbaar Nederland uit zoo menigen nood gered, door zoo menig bangen tijd liefderijk heen geholpen heeft,

heeft er recht op, en Hij zal het niet beschamen.

Zijn liefde is groot, en zijn macht niet kleiner dan zijne liefde.

Is het nu avond, en eene donkere, mogelijk lange nacht op handen. . . . Het kan ook anders zijn. En zeker is de ure alreede bepaald, waarin het weder licht zal worden, de morgenstond, wiens blijd „gejuich” het bang „geween” vervangen zal. (Ps. 30.)

Rampzalig hij, die U weêrstaat,
Dien Gij te schande worden laat,
En ver van U doet zwerven
Met d' afgod, daar zijn ziel aan kleeft,
Die hem geen troost in 't leven geeft,
En hooploos weg doet sterven.
Maar zalig 't volk, dat U erkent,
Dat Gij verlost hebt uit de ellend,
En op uw pad doet treden;
Zij wandlen, Heer! in 't vrolijk licht,
Geen schaamte dekt hun aangezigt,
Tot in alle eeuwigheden.

Treed toe en spreek, gij dwaas geslacht!
Dat al uw heil van de aarde wacht,
En aan dit slijk blijft kleven;
Die u van 's werelds vloek beklaagt,
Maar godheên in uw boezem draagt,
Die geen verlossing geven:
Treedt toe, spreekt uit, beraadslaagt zaâm;
Is daar op aarde een andre naam;
Waar uit ge uw troost kunt lezen?
«Ik ben een Heiland,» spreekt de Heer;
«Ik ben het, Ik, en niemand meer,
«Ik ben en zal het wezen.»

Vloeit tot Hem zamen, Adams kroost!
Daar is één God, één Heil, één Troost,
Wien allen zoeken zouden.
Buig, buig u neder, alle knie!
Dat elke tong Hem hulde biê!
Aanbidt en wordt behouden!
Treedt toe, spreekt uit, betuigt en zegt:
In Hem is sterkte, in Hem is regt,
Tot Hem zal alles komen;
Den God, die 't zondenjuk verbreekt,
Den God, die van genade spreekt
In 't hart van alle vromen!

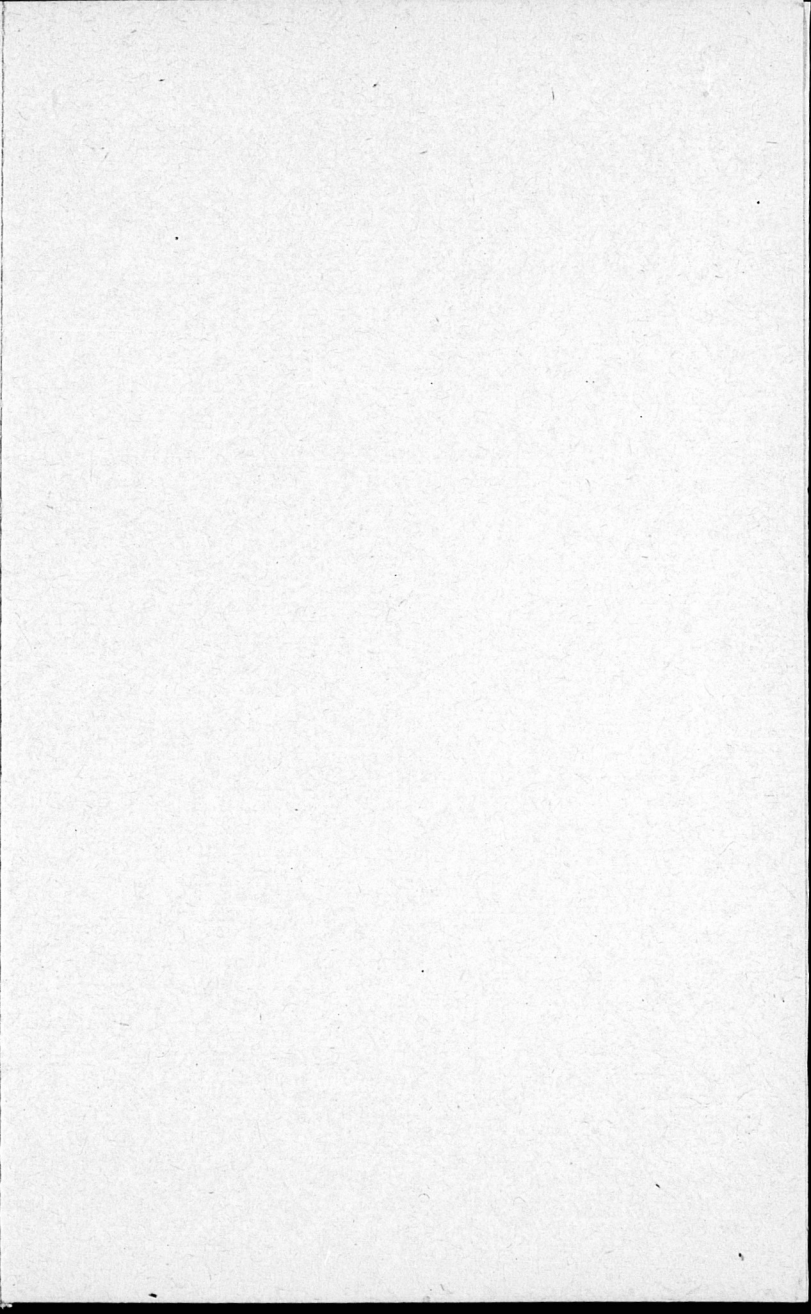

Gedrukt voor rekening van het NEDERLANDSCH GODSDIENSTIG TRAKTAAT-GENOOTSCHAP, bij METZLER & BASTING, *Rokin*, E, 143, en te bekomen aan het Depôt van het Genootschap, *O. Z. Voorburgwal, bij de Stoofsteeg*, K, 551, benevens bij W. WILLEMS, *Vijzelstraat bij de Heeren-gracht*, X, 553, te *Amsterdam*.

Ook te bekomen te *Arnhem* bij H. B. BREIJER; te *Deventer* bij J. P. BRINGREVE; te *Doesburg* bij J. VAN SCHATTEKERK; te *Dokkum* bij A. SCHAAFSMA; te *Goes* bij L. DE FOUW; te *Gorinchem* bij W. STOKHUYZEN; te *'s Gravenhage* bij DE ERVEN THIERRY EN MENSING; te *Groningen* bij M. SMIT; te *Haarlem* bij F. J. MACDONALD; te *'s Hertogenbosch* bij A. H. KANTE; te *Hoorn* bij DE GEBROEDERS VERMANDE; te *Leeuwarden* bij H. KUIPERS; te *Leiden* bij P. ENGELS; te *Middeiburg* bij VAN BENTHEM EN JUTTING; te *Rotterdam* bij VERBRUGGEN EN VAN DULJM; te *Sneek* bij L. HOLTKAMP EN ZOON; te *Utrecht* bij C. BIELEVELD; te *Zutphen* bij J. A. WILLEMSSEN; en te *Zwolle* bij W. E. J. TJEENK WILLINK.

De Intekeningen voor het Lidmaatschap, tegen *f* 3 's jaars, kunnen geschieden bij de Secretarissen, D^o. R. POSTHUMUS MEIJES en D^o. D. C. S. ADAMA VAN SCHELEMA, als ook bij de genoemde Boekverkoopers.

Prijs 3 cents, en voor de Leden *f* 2.00 de 100 stuks.

A 1885228

